

Steun- en herstellpakket - compensatie quarantaine: verlaging werkgeverslasten

- Wanneer iemand volgens het advies van het RIVM thuis moet blijven en niet thuis kan werken, leidt dat voor sommige groepen werkenden en werkgevers tot respectievelijk verlies van inkomen of (hoge) extra kosten. Daarmee kan een prikkel bestaan om niet in quarantaine te gaan, terwijl dit wel zou moeten.
- Deze problematiek doet zich het meest voelen bij zelfstandigen, mensen met een flexibel arbeidscontract en MKB'ers omdat deze groepen veelal niet de financiële buffers hebben om een tijdelijk verlies van arbeid op te vangen of werknemers door te kunnen blijven betalen, en omdat thuiswerken in het mkb vaker niet mogelijk is. Daarnaast speelt ook het hebben van voldoende testcapaciteit een rol in het kader van deze problematiek.
- Daarbij komt dat motie Asscher het kabinet vraagt de sociale, psychische en materiele ondersteuning vorm te geven voor mensen in quarantaine.
- Het Ministerie SZW heeft daarom samen met het UWV de mogelijkheden verkend om individuele werkenden en werkgevers te compenseren voor eventuele financiële gevolgen van quarantaine.
- Met name vanwege de zeer beperkte Uitvoeringscapaciteit bij het UWV in verband met uitvoeringlast van de NOW en van de (extra instroom in de) WW is het niet mogelijk gebleken tot een tijdig uitvoerbare en effectieve regeling te komen voor deze zeer diverse doelgroep.
- Het is verder nauwelijks mogelijk om te controleren of iemand daadwerkelijk in quarantaine is dan wel of iemand terecht in quarantaine gaat, waardoor het risico op misbruik groot is.
- Overwogen zou kunnen worden om als generieke tegemoetkoming aan werkgevers de Aof- of WW-premie te verlagen. Hierbij enkele kanttekeningen:
 - De Aof- en WW-premie kunnen alleen per 1 januari worden gewijzigd. Een verlaging zou dus op zijn vroegst per 2021 kunnen, en voor minimaal een jaar zijn.
 - Een premieverlaging wordt uitgesmeerd over alle werkgevers (niet louter MKB), en komt daardoor vooral ten gunste van de werkgevers met de hoogste loonsom omdat zij naar verhouding het meeste premies afdragen. Ook zelfstandigen en flexwerkers zijn hier niet mee geholpen, omdat een verlaging van de werkgeverslasten niets doet voor verschillende groepen werkenden (nul-urencontracten, zelfstandigen) die de quarantaine direct in hun portemonnee voelen
 - Doordat de maatregel generiek is, is er bovendien maar een klein effect bij een relatief groot budgettair beslag. Ter illustratie: Een daling van de Aof- of WW-premie met 0,1 procentpunt kost € 200 miljoen en komt neer op een voordeel van ongeveer 35 euro op jaarbasis voor een werknemer met een gemiddeld loon. Het is daarmee niet waarschijnlijk dat de baten van de premieverlaging kunnen opwegen tegen de kosten van quarantaine.
 - Er zijn geen mogelijkheden op korte termijn om de premieverlaging toe te spitsen op een specifieke groep bedrijven.
 - Ook grote werkgevers en werkgevers van wie de werknemers thuis kunnen werken en zodoende geen last hebben van de quarantaineverplichting profiteren dus van een premieverlaging.
 - Een dergelijke maatregel is daarmee eerder een erkenning dan een effectieve oplossing van het probleem.
 - Verschil tussen een verlaging van de WW- en de Aof-premie is dat bij de eerste alleen private en bij de tweede ook overheidswerkgevers profiteren. Dat is overigens alleen een optisch verschil: een verlaging van de Aof-premie voor overheidswerkgevers wordt grotendeels afgeroomd via een lagere loonbijstelling.
 - Gegeven dat de budgettaire besluitvorming inclusief de besluitvorming over het steun- en herstellpakket net achter de rug is lijkt dit geen opportuun moment om tot generieke lastenverlichting voor werkgevers te besluiten. Daarnaast bestaat er voor 2021 reeds een tekort in het inkomstenkader als het gevolg van de augustusbesluitvorming. Een lastenverlichting zou dit tekort verder vergroten.